

Ryc. 28c. Czaszka od strony przyśrodkowej. Przedrukowano z: F. Paulsen, J. Waschke (red.), *Sobotta. Atlas anatomii człowieka. Głowa, szyja i układ nerwowy*, tom 3, oprac. i red. wyd. IV pol. W. Woźniak i K.S. Jędrzejewski, Elsevier Urban & Partner.

znajdują się otwory: okrągły (*foramen rotundum*) i owalny (*foramen ovale*), dla przejścia gałęzi nerwu trójdzielnego, nerwu szczękowego V_2 i nerwu żuchwowego V_3 .

3. **Skrzydła mniejsze** (*alae minores*) wchodzi w skład dołu przedniego czaszki. U ich nasady znajduje się kanał wzrokowy (*canalis opticus*) dla przejścia nerwu wzrokowego. Skrzydło mniejsze wraz ze skrzydłem większym ogranicza szczelinę oczodołową górną.

4. **Wyrostki skrzydłowe** (*processus pterygoidei*) odchodzą od trzonu i skrzydła większego ku dołowi. W skład wyrostka wchodzi blaszki przyśrodkowa i boczna, które łączą się od strony przedniej i wytwarzają bruzdę skrzydłowo-podniebienną. Obie blaszki ograniczają dół skrzydłowy (*fossa pterygoidea*) otwarty do tyłu. Wypełniony jest on przez przyczep mięśnia skrzydłowego przyśrodkowego. Na zewnętrznej powierzchni blaszki bocznej przymocowuje się mięsień skrzydłowy boczny. Od strony dolnej obie blaszki rozchodzą się, ograniczając wcięcie skrzydłowe, które łączy się z kością podniebienną.

Kość czołowa

Kość czołowa (*os frontale*) tworzy przedni odcinek sklepienia czaszki. Składa się z czterech części: nieparzystej łuski czołowej, parzystej części oczodołowej oraz nieparzystej części nosowej. W miejscu przejścia łuski czołowej w część oczodołową kość jest najgrubsza i zawiera parzystą zatokę czołową (*sinus frontalis*) oddzieloną przegrodą. Zatoki czołowe o zmiennej wielkości wyściela błona śluzowa, a wypełnia powietrze. Łączą się one z jamą nosową.

1. **Łuska czołowa** (*squama frontalis*) ma zewnętrzną powierzchnię gładką i nieco wypukłą. Zaznaczają się na niej dwa guzy czołowe (*tubera frontalia*), poniżej których położone są łuki brwiowe (*arcus superciliares*). Powierzchnia pomiędzy łukami nosi nazwę gładziny (*glabella*). Wyraźny brzeg nadoczodołowy (*margo supraorbitalis*) wyznacza granicę między łuską czołową a częścią oczodołową. W przyśrodkowej części brzołu nadoczodołowego znajduje się wcięcie bądź otwór nadoczodołowy (*incisura s. foramen supraorbitale*),